

Kulturni dnevnik 2019/2020

Kulturni dnevnik je projekt, ki spodbuja **osnovnošolce** k udeleževanju in lastnemu ustvarjanju na področju umetnosti in kulture. Skozi obiske kulturnih ustanov, doživetja kulturnih dogodkov, srečanja in pogovore z ustvarjalci in umetniki učencem omogočamo, da bolje spoznajo poklice v kulturi, procese nastajanja predstav, delovanje in zgradbo kulturne ustanove. V ustvarjalnih delavnicah se sami preizkusijo v vlogi ustvarjalca.

Osnovno izhodišče je **povezovanje vseh vrst kulturnih produkcij** iz različnih kulturnih ustanov v skupno programsko knjižico, imenovano Kulturni dnevnik. Bistvo Kulturnega dnevnika je **kulturna vzgoja**, katere pomemben del in eden od temeljnih ciljev je vzgajanje kritičnega in občutljivega gledalca, poslušalca in morda bodočega soustvarjalca kulturnih dogodkov. Šole oziroma učenci s Kulturnim dnevnikom pridobijo možnost sodelovanja v celostnem kulturnem abonmaju na ravni kulturne ponudbe mesta Maribor, organizatorji projekta pa nudijo šolam strokovno pomoč pri formalni umestitvi projekta v šolski kurikulum. Kulturne ustanove v mestu imajo preko Kulturnega dnevnika priložnost svoje delo in poslanstvo predstaviti široki množici učencev, ki so njihovi bodoči obiskovalci ali celo aktivni akterji na kulturnem področju.

V izvedenih evalvacijah so predstavniki kulturnih ustanov potrdili, da opažajo porast uporabnikov kulturnih storitev s strani udeležencev Kulturnega dnevnika iz preteklih let, kar potrjuje pravilnost zastavljenih ciljev Kulturnega dnevnika.

Ob dogodkih so predvideni vodeni ogledi po ustanovah in ustvarjalne dejavnosti, ki so tematsko povezane z vsebinami predstav oziroma predstavitev, katerim sledijo. Tako imajo mladi poleg ogleda kulturne prireditve ali kulturne ustanove tudi možnost aktivne udeležbe, ki pripomore k razvijanju njihovih lastnih sposobnosti, spretnosti, domišljije in ustvarjalnosti. S tem je kulturnemu dogodku dodana nova razsežnost, ki zagotavlja kreativen razvoj šolajoče se mladine in učinkovito kulturno izobraževanje. Ta dodatna vsebina programa ima namen mlade ljudi motivirati za kulturno dejavnost, predvsem pa v njih spodbuditi željo, potrebo in navado po ustvarjalni igrivosti v vseh starostnih obdobjih.

Po udeležbi na posameznih dogodkih in delavnicah jih mladostniki ocenjujejo ter beležijo vtise, ki jih vpisujejo v Kulturni dnevnik. Ob koncu šolskega leta prejmejo imetniki izpolnjenega Kulturnega dnevnika priznanje in Kulturno značko.

Program Kulturnega dnevnika predvideva obisk različnih prireditev in kulturnih ustanov v povprečju enkrat mesečno (v obdobju od oktobra do junija) pri čemer posamezen dogodek traja od 90 do 120 minut, (med 10^h-12^h in 11^h-13^h).

Kulturni dnevnik je tudi v šolskem letu 2019/20 namenjen trem generacijam šolajočih se otrok, učencem 3. (Zeleni in Rumeni red), 4. (Oranžni in Vijolični red) in 5. razredov (Modri in Rdeči red), vsaka udeleženec pa ima predvidenih **6 obiskov ustanov in sedmo, zaključno prireditev**.

Skupaj je predviden vpis skupin po največ 200 otrok, kar glede na kapacitete ustanov in zagotavljanje kvalitetne izvedbe programa predstavlja organizacijski maksimum.

V tem šolskem letu je v abonma vpisanih 1214 učencev, iz 13 različnih osnovnih šol iz Maribora (62 oddelkov).

Kulturni dnevnik je v Nacionalnem programu za kulturo 2014 – 2017 izpostavljen kot primer dobre prakse pri doseganju ciljev kulturno umetnostne vzgoje kot vzgoje za ustvarjalnost slehernega posameznika in razvoj njegovih sposobnosti, ki je eden izmed ciljev in izraz javnega interesa države na področju kulture in izobraževanja. Na različnih strokovnih izobraževanjih (regijski Kulturni bazar, Kulturni bazar, strokovna usposabljanja za učitelje ...) je Kulturni dnevnik redno predstavljan kot primer dobre prakse povezovanja kulturnega in izobraževalnega sektorja. Do sedaj je bilo v 12 letih delovanja Kulturnega dnevnika vanj vpisanih **6730** mariborskih mladostnikov.

Kje in kako bo v letu 2019/20 potekal Kulturni dnevnik?

Kulturni dnevnik bo potekal s pomočjo sodelovanja **devetnajstih** partnerjev s področja kulture:

1. Narodni dom Maribor (Narodni dom Maribor, Dvorana Union, Vetrinjski dvor),
2. Slovensko narodno gledališče Maribor,
3. Lutkovno gledališče Maribor,
4. Pokrajinski muzej Maribor,
5. Muzej narodne osvoboditve Maribor,
6. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije,
7. CJKD Sinagoga,
8. Umetnostna galerija Maribor,
9. Pokrajinski arhiv Maribor,
10. Mariborska knjižnica - Pionirska knjižnica Rotovž,
11. Univerzitetna knjižnica Maribor,
12. Mladinski kulturni center-MKC (Kulturni inkubator),
13. GT22,
14. Kreativni inštitut Maribor,
15. Rajzefiber,
16. Zavod MARS Maribor,
17. Zveza prijateljev mladine Maribor,
18. Bukvarna Ciproš,
19. Zavod MOJA KREACIJA Maribor.

3., 4., 5. razred

Narodni dom Maribor prispeva obisk abonmaja Mladinski cikel – 6 dogodkov v sezoni. Mladinski cikel vključuje različne glasbene, plesne in gledališke zvrsti. Gre za niz treh prireditev, ki so tehnično in umetniško na zelo visoki ravni. Hkrati so poučne, atraktivne in razgibane, z zabavnimi komentarji približane otroški publikli (**Orion saksofon, mesec kontrabas**, komentirani koncert v sodelovanju s Konservatorijem za glasbo in balet Maribor; **Plesni preprih**, komentirani koncert, **Boštjan Lipovšek in glasbena družčina**; **Minutne zgodbe za violino in violončelo**, komentirani koncert, **Duo Brank-Hudnik**).

Predstave in koncerti Mladinskega cikla se odvijajo v **Dvorani Union**.

(oktober, december 2019, januar 2020) – Tina Vihar.

Del poustvarjalnih delavnic po dogodkih Mladinskega cikla se odvija v prostorih **ZPM**, ostale izvajamo v prostorih **Narodnega doma** in **Vetrinjskega dvora**, tam zagotavljamo še možnost spoznavanja vsebin in funkcij teh ter prostor za izvajanje delavnic, kadar to ni možno pri partnerskih ustanovah.

3. razred

Lutkovno gledališče Maribor v programu Kulturnega dnevnika sodeluje s predstavitvijo ustanove, lutk in lutkarskega poklica. Izkušeni lutkarji otrokom razkrijejo skrivnosti nastanka predstav in zaodrja lutkovnega gledališča. Predstavijo jim tudi več različnih vrst lutk in pokažejo, kako te lutke oživijo. Svoje spretnosti učenci **preizkušajo z izdelavo lastnih lutk in svojega senčnega gledališča**. Dejavnosti potekajo v Minoritski cerkvi.

(januar 2020)- Katarina K. Kocutar

5. razred

Slovensko narodno gledališče Maribor v Kulturnem dnevniku sodeluje s programom Interaktivni vodnik po gledališču - Prvi prizor: Gledališče kot prostor učenja simbolnih jezikov, Bonton. Učna ura gledališkega bontona, ki temelji na skupinskem delu z igro vlog, vodi skozi vse trenutke obiska kulturnega dogodka in priprave nanj: kako se nališpamo, kdaj prispemo na kraj dogodka, kako pridobimo vstopnico, kako vstopimo v dvorano, kako sedimo, kako in kdaj ploskamo, kdaj in kako zapustimo dvorano. Preizkusili bomo kaj je primerno in česa si nikakor ne smemo privoščiti ... razen pri učni uri gledališkega bontona, kjer se ob napaki lahko vsi odlično zabavamo. V drugem delu, ki bo potekal v prostorih Narodnega doma Maribor sledi izdelava **scenskih elementov**.

(november 2019)- Mojca Redjko

3. razred

Mariborska knjižnica, Pionirska knjižnica Rotovž v Kulturnem dnevniku dopolnjuje dejavnost na literarnem področju. Knjižničarji učencem predstavijo delovanje Mariborske knjižnice, seznanijo jih z možnostjo včlanitve, preko vodenega ogleda Pionirske knjižnice Rotovž spoznajo postavitev gradiva. Predstavijo jim tudi zanimive in novejšje knjige za mlade ter jih preko pripovedovanja pravljic popeljejo v svet domišljije.

(februar, marec, april, maj 2020)- Darja Berber

Po obisku knjižnice popeljemo učence na kratek postanek do **Bukvarne Ciproš**, kjer jim predstavimo pot knjige in kje končajo odslužene knjige.

Svoje literarne spretnosti učenci nato preizkusijo v Vetrinjskem dvoru v **literarni delavnici Čitalnice na dvorišču, Knjiga in poskusi kreativnega pisanja**

V delavnici Knjiga in poskusi kreativnega pisanja bo govora o potovanju zgodbe od pisatelja do bralca, prebujali pa bodo tudi svoje pisateljske sposobnosti. V izvedbi **Zavoda MARS Maribor**.

(februar, marec, april, maj 2020)- Vojka Miklavc.

3. razred

Umetnostna galerija Maribor sodeluje na področju likovnih umetnosti. Galerijski mentorji v obliki strokovnega vodstva popeljejo učence po aktualni razstavi moderne ali sodobne likovne umestnosti. Vodstvo temelji na razvijanju dialoga, vključujejo se različne igre ali likovne naloge, ki učence vodijo v poglobljeno opazovanje, razumevanje in doživljanje likovne umetnosti.

(februar, marec, april, maj 2020)- Brigita Strnad

4. razred

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije sprejme abonente Kulturnega dnevnika v svojih prostorih. Tam se spoznajo z različnimi poklici, ki skrbijo za ohranitev kulturne dediščine in obiščejo atelje restavradorjev. Nato strokovni delavci popeljejo otroke skozi mesto, na poti si ogledajo različne primere kulturne dediščine. Letošnja tema je **srednjeveški Maribor- mesto za belim obzidjem**, nekaj primerov iz tega obdobja in stila si bodo učenci ogledali na učnem sprehodu po mestu.

(februar, marec, april, maj 2020)- Milena Antonić

Sledi spoznavanje **CJKD Sinagoga Maribor**, katerega temeljne naloge so proučevanje, ohranjanje, negovanje in predstavljanje judovske kulturne dediščine. Učenci si ogledajo nekdanjo judovsko sinagogo in se seznanijo, kako so potekali konservatorsko-restavratorski posegi na njej. Seznanijo se tudi s posebnostmi in zanimivostmi judovske kulture, simboli, ki izhajajo iz judovskega izročila in hebrejsko pisavo.

(februar, marec, april, maj 2020)- Marjetka Bedrač

5. razred

V **Pokrajinskem arhivu Maribor** učenci spoznajo zbirko različnih gradiv, predvsem starih knjig. Skupinam v nadaljevanju predstavimo dejavnost arhiva, posebno zanimive primerke arhivskega gradiva (stare razglednice, fotografije, pergamentne listine, urbarje in druge rokopisne knjige, gradbene načrte ipd.), aktualno razstavo, delo v čitalnici, arhivsko skladišče in knjigoveško delavnico. Letošnja tema so **najstarejše knjige** Maribora, ki si jih bodo učenci ogledali in primerjali s sodobnimi, nato pa bodo nadaljevali delo v prostorih Narodnega doma Maribor, v **knjigoveški delavnici**.

(februar, marec, april, maj 2020)- Mojca Horvat

3. razred

Pokrajinski muzej Maribor mladim omogoča spoznavanje ustanove in določenih obdobij zgodovine preko vodenega ogleda aktualne razstave. Ogledali si bodo stalno razstavo Kulturnozgodovinska podoba Maribora v 19. stoletju, tako imenovano »dobo meščanstva«. Učencem bomo na vodenem ogledu predstavili razcvet kulturnega in družabnega življenja v Mariboru v 19. stoletju ter začetke narodnega prebujanja, kar vse so spodbudili pomembni dogodki sredi stoletja (1846 dobi Maribor železniško povezavo z Dunajem, 1859 selitev lavantinske škofije v Maribor, začetek izhajanja časnikov itd.). Ključne besede oz. poudarki pri tem pa so: gledališče, šport, društva, družabno življenje, A.M. Slomšek, narodno prebujanje.

Učenci bodo delo nadaljevali v prostorih Narodnega doma Maribor, kjer se bodo preizkusili kot modni oblikovalci in bodo **izdelovali meščanske modne dodatke(pokrivala, pahljače)** po svojih zamislih.

(februar, marec, april, maj 2020)- Drago Oman

4. razred

Muzej narodne osvoboditve Maribor mladim omogoča spoznavanje ustanove in določenega obdobja zgodovine preko vodenega ogleda aktualne razstave **P.I.O.N.I.R. (priden, iskren, olikan, natančen, iskriv, radoveden)** Spoznali in ponotranjili bodo vrednote in vrline, ki naj bi krasile slehernega človeka. Muzeju narodne osvoboditve Maribor sledijo **delavnice, povezane z vsebino razstave.**

(februar, marec, april, maj 2020)- Uroš Dokl

5. razred

Univerzitetna knjižnica Maribor v Kulturnem dnevniku sodeluje pri informacijskem opismenjevanju osnovnošolcev - Kako nastane knjiga. Program izvaja slovenski pesnik, pisatelj, dramatik in knjižničar UKM Borut Gombač. Učenci se seznanijo z avtorjevo idejo za nastanek pesmi/knjige, ki jo preko delavnice nadgradijo z informacijami o sodelujočih pri nastanku knjige (pisatelj, ilustrator, urednik, založnik, tiskar).

(februar, marec, april, maj 2019)- Tina Šrot

Po obisku knjižnice popeljemo učence na kratek postanek do **Bukvarne Ciproš**, kjer jim predstavimo pot knjige in poslanstvo bukvarne.

V nadaljevanju sledi glasbeno literarno zgodovinski sprehod po mestnem jedru, ki ga pripravlja skupina **Rajzefiber.**

(februar, marec, april, maj 2020)- Katja Beck Kos

4. razred

MKC Maribor: Kulturni inkubator bo predstavil svoj projekt VINYL FABRIKA. Na delavnici RISANJE ZVOKA bodo otroci spoznali način ustvarjanja vinilnih plošč, nekaj zvočnih eksperimentov in zapeli pesem ali celo kaj zaigrali. Njihova glasba se bo v živo zapisovala na gramofonsko ploščo, ki jo odnesli s seboj v šolo.

(februar, marec, april, maj 2019) - Željko Milovanović

V **Kreativnem inštitutu Maribor** bodo učenci spoznavali svet ustvarjanja zvoka in glasbe s pomočjo računalniških programov in elektronskih inštrumentov. Naučili se bodo kako posneti več slojev zvokov in iz njih sestaviti poslušljiv glasbeni izdelek. Naučili se bodo osnov ritma in melodike, "loopinga", efektov, uravnavanja glasnosti, itd., po vsaki delavnici bo tako ustvarjen unikaten glasbeni izdelek.

(februar, marec, april, maj 2019) - Marko Lük

5. razred

V okviru sodelovanja z **GT22** je predviden voden ogled GT22 in ogled Fotografskega Muzeja Modrinjak, kjer lahko učenci z mentorsko pomočjo spoznajo očarljivi svet analogne fotografije, v Mišnici, fotografski temnici, pa lahko svoja dela tudi razvijejo. Ogledajo si obsežne zbirke in pregled razvoja fotografije. Obiskali bodo druge prostore v hiši, med njimi tudi spletni radio, razstavišče in gledališče ter si ogledali kratki film.

(februar, marec, april, maj 2020)- Miha Sonda, Rene Puhar

4. razred

Zveza prijateljev mladine sodeluje v projektu Kulturni dnevnik v sklopu prireditev **Teden otroka**, ki jih organizirajo v začetku oktobra. Učenci si ogledajo izbrano predstavo, nato pa ustvarjajo v različnih ustvarjalnih delavnicah in sodelujejo v igralnih aktivnostih, ki potekajo na trgu svobode v Mariboru.

(oktober 2019) Kornelija Kaurin

Ustvarjalne delavnice

Pomemben in nepogrešljiv del programa Kulturni dnevnik so ustvarjalne delavnice, ki so tematsko povezane z vsebinami predstav oziroma predstavitev, katerim sledijo. Metodologija dela in tehnika izdelave določenega izdelka je načrtovana in prilagojena starostni skupini otrok posameznih redov, njihovim motoričnim spretnostim in predznanju. Pri vseh poustvarjalnicah je poudarek tudi na ekologiji, saj se pri ustvarjanju trudimo uporabljati kar največ reciklažnega materiala.

Delavnice večinoma izvaja skupina uveljavljenih umetnikov in pedagogov, ki sodelujejo z Narodnim domom Maribor že vrsto let. K delavnicam, ki jih izvajajo posamezniki iz **Zavoda MARS Maribor**(Hana Repše) se pridružuje **ZPM Maribor**(Kornelija Kaurin), s plesnimi delavnicami pa tudi **Zavod Moja KREACIJA Maribor**(Mojca Kasjak). V nekaterih ustanovah delavnice izvajajo njihovi strokovnjaki posameznih področij (MKC, UGM, GT22).

Za spremstvo šolskih skupin skrbijo prostovoljci, ki delujejo v Zavodu MARS Maribor.

Prevoz do prizorišč in prireditiv

Tako kot prejšnja leta bo tudi v letu 2019/20 poskrbljeno za brezplačen prevoz učencev iz šol, ki se ne nahajajo v neposredni bližini ustanov, kjer poteka Kulturni dnevnik.

Kulturni dnevnik (knjižica) in Kulturna značka

Na začetku sezone vsi abonenti prejmejo svoj Kulturni dnevnik (knjižico), po kateri je projekt tudi dobil ime. Vanj po vsakem obisku sproti beležijo vtise iz posameznih dogodkov ter kje, kdaj in kaj so si ogledali ter dogodke in delavnice ocenijo. Imetniki najlepših in najbolj izvirno izpoljenih knjižic so ob koncu sezone še dodatno nagrajeni. V Kulturnem dnevniku se nahaja tudi kulturni bonton, ki ga učenci tekom obiskov tudi v največji možni meri usvojijo.

Vsi udeleženci Kulturnega dnevnika na zaključni prireditvi prejmejo priznanje za sodelovanje ter značko Kulturna sem ali Kulturen sem.

Nosilec projekta: Narodni dom Maribor

Financer: Mestna občina Maribor

Programski odbor Kulturnega dnevnika:

Urška Košica, umetniški vodja

Mišel Vugrinec, izvršni producent, koordinator za šole

Lana Erlač, koordinatorica za kulturne ustanove, delo s kadri, mentorstvo

Zavod MARS Maribor, spremstva, delavnice

Mojca Kasjak, moderiranje

